

1.
PRVA VODA

1. PRVA VODA

Zagrizeš u more, ne osjećaš sol, samo broncu bradatih božanstava. Valovi slušaju Sapphine strofe, potom jezik filozofa i mornara.

Teški su to i vlažni snovi. A more se cijedi među zubima. Mene splavara kojeg još vrebaju valovi. Pokrenuti prije vremena i stvari koje poznajem. Ne drhte ni pred čim, čak ni pred vjetrom koji ih podiže jedne uz druge.

Pjene se i bistre njihove kapi. Imaju okus stariji od zemlje i kamena, stariji od mene i mojih predaka, prvih plivača. Stariji od riba, vina i ulja. Stariji od zemlje, stariji od svih bića.

To je okus mora, star kao prva voda.

2. MORSKI PUTEVI

Putevi po moru brazde su kojih neće biti. More ih šara i briše. Čuva nestale miljarine davnih brođara.

Zazorni su ti putevi. Mirno zrcalo, uzburkani valovi tišine. Zato bljeskaju zvijezđa i ogledaju se u moru. Uranjaju i izranjaju, baš kao sunce i tama.

To su mijene mora. Njegove plime i oseke kojima ravna Mjesec, putnik pućine. Pa kad zaroni, kotrlja se veseo podmorskim stazama, progoneći utopljenike.

3. JEDRO

More je razapeto jedro s kojeg se cijedi sol. Bez njega zemlja ne bi plovila. Ipak plovi a ne vidi svoj srebrni trag na svodu. U stalnom je strahu da se ne zaustavi kolo njezina vretena.

Jer o koje se dno kači zemljino sidro kada zemlja spusti jedro. Nije ona ni brod, ni otok ukotvljen u podmorju. Nema zemlja ni sidra, ni konopa, nema ni lanca.

Ne zna se ravnati po zvijezdama. Ne zna plivati, sama ne zna ploviti. Što će joj kad je more golemo jedro od tkanih kristala. Naduto i opušteno kako ga zateže i opušta sivi moreplovac.

Isti kapetan nesanice i srebrnih noćnih móra.

4. MRAČNO JE NEBO NAD MOREM

Leglo je mračno nebo nad more. Sunce pokušava otvoriti rupu, ali probija se tek od svjetla iskovani mač. Sve je mirno, ali turobno, čak i miris koji se vije pod masnim oblacima. Vonja miješajući trulo u moru s trulim u zraku. Pod tamnim svodom.

A kroz onu progorjelu rupu na plaštu ne može izaći ni ući ništa osim crnih ptica. Prezire svod morske otpatke. Jasne suprotnosti neba. Umjesto galebova i burnica, svrake i vrane jate se uz obalu. Čekaju da poplivaju ribe. Kljunom izvlače i otkidaju ponutrice. Na drugoj strani obzora – vedrina.

5. MALI RAK

Kad odluta za božanstvima prvih ljudi iza sebe ostavlja mokro kopno. Na njemu tragove onih koji su jednom bili. Njegovi oklopljeni preci. Odavno su pokopani u modrom mauzoleju.

Šuti plavetnilo kao da je položilo zavjet. Tek valovi kao glasovi onih koji se rađaju i bude pod morem.

Pa mali rak požuri po rubu oštre hridi. Brza on za njima da ga ne bi dohvatio pogled sunca.

Voli rak te nestale duše i njihove ostatke koje je davno oglodao. One su dio njega dok nad njim duboka modrina svlači bijele krijeste vjetra.

6. PJEŠČANI HIJEROGLIFI

Pržina se voli hvaliti da je glatka kao bonaca i da je zlatnija od mora. Da su njena zrnca živa i da govore živim pijeskom kojim bilježi vrijeme. Na njoj, kaže, ostaju crteži trajniji od valova.

Tlorisi prolaznosti svijeta.

Uto se odnekud došulja tanka put pličine i izbriše sve. Zrnca šušte od ljutnje. Od pješćanih hijeroglifa nije ostalo ništa. Jer hrapav je to i nerazumljiv jezik, ma što o sebi mislila pržina.

Glatka je jedino svila površine, skupocjena opna.

7. DUBINA

More zna umisliti da je njegova dubina neizmjer-
na. Valovima i pjenom samo sebe obmanjuje neisti-
nom. Mora vjerovati u obmanu da umišljeno posta-
ne zbilja, tamo pod površinom.

Tako skriva svoje dno od onog svoda kojemu ne
vidi kraj. Ni kad je motri danju, ni u mrklini.

Tek ogrnuta sagom mladih ljetnih noći može po
krijesu zvijezda i planktona usporediti dubine. Hridi
i potopljene planine koje toliko sličje kopnu. Takvih
nema na nebu. No i dubina svoda ima granicu.

Kao i malo more vina u kristalnom peharu.

8. JEDNO I DRUGO MORE

Svaki mjesec dana promjene se vode malog mora. Struje donesu novo. Jedno more istječe i dotječe u drugo.

Oba mora šalju poruku lualica oceana koje uzdišu glazbom planktona. Melankoličan je njihov pjev. Dozivaju jedva čujnim himnama jedan drugoga, a onda plješću golemim lepezama. Teška trupla dižu gejzire debele pučine.

U njima se pali novo more i svijetli krjesovima. Odjekuje napjevima morskih sisavaca sve dok se opet ne promijene vode.

Za mjesec dana.

9. NOĆNI RIBOLOV

Kad dohvati boju starog meda, zalazi sunce za
morskim obzorom. Dok podrhtava, sve tamnije,
rosa prokapala iz kadulje cijedi se naizgled gušća od
sunca.

To čekaju ribari i ribe. Luči na leutima miješaju se
sa znakovljem neba. Što su dalje teže ih je raspoznati
jer svijetle i žmirkaju, zajedno proriču nepoznato.

Pod njima trozub morskog boga para modri led.
Cilja on pokrenuto lišće s morskog dna.

Preko brodskog se boka med sumraka pretače u
kositar krljušti.

10. BOGINJE OD SOLI

Kad sječivo svjetla slomi kristal soli, prokulja modro. Ne od prve vode, već od soli. Sol vlada morem kao što voda vlada solju. Obje su put modrilja.

Šalje ono tako svoje izvidnice. Kapljice sole i obalu i otoke. Pa pucketaju u pličinama, hridima, valovima i crvenici.

Morski zrak je težak od pobjede. Nose ga sjeverni vjetrovi, dah drevnih boginja od soli. Kad ih slučajno dohvati pogled, mrve se modre od cakline.

Bijel je samo galeb. Prepio se žedan mora i zabio pijan u površinu kao osoljeno pernato koplje.

11. DVIJE GLAVE

Noć u klepsidri pretače se u zoru pod oblacima. Prosijava iz dubine. Oživjele su dvije glave iz moje sobe koja gleda na površinu valova od kovine. Mramor je zarobio lice iz salonitanske zemlje, oksidirana pūt i srebrne oči isejske boginje skrile su mjesec u nabore svitanja. U njemu otisnuta sjena lastavice. Brodi zrakom i ona sva od bronce, izlivena u letu. Iskopao sam je u rimskom logoru potonulom u zemlji uz rijeku. Sjaj u njenim zjenicama od emajla ne uzmiče pred srebrnim očima brončane boginje. Priče drevnih glava su teške. Gledam ih i slušam.

12. SALONITANKA I ARTEMIDA

Na uglačanom licu Salonitanke, prazne duplje carske nevjeste, od alabastera. Iz njih još izvire spojnoj tla. U onima otočke Artemide, gnjev na uzšeta-
noj opni noćnog mora.

Srebro pokrenuto muklim dahom dviju djevica. Svjetlo na tamu, sjaj mramorna lica i mrka patina brončane boginje. Iz srebra očiju i kamenih duplji širi krila ona ista lastavica od kovine, sunaca umjesto očiju. Ugasila je crna, upalila zlatna.

Za njom je doletjelo jutro od brončana paperja.

13. CRVENI POLUMJESEC

Crveni mjesec pred zalaskom morski je nož izrezao u polumjesece. Pred svitanje kada se noć čini najmračnijom. Nitko nije svjedočio komadanju Lune. Moreplovci i ribari poznaju stvorove noći u podmorju, ali izbjegavaju rađanja stotina žarećih polumjeseca. Boje se ljudi od pučine. Osjećaju da bi za ovih vrelih mrklina, i sam pogled u svod od izrezanih mjesečevih kolo-bara bio dovoljan da se više ne probude.

Ipak uz svakog od njih je srp u koji zagrizaju dok im se niz lice cijedi nektar mjesečevih mladaka. Pa se iznenada stanu gasiti slatki srpovi. Jedan za drugim u zastorima besanog. Za vrelih noći on jedini putuje do zore koja se neće probuditi. I ona obavijena u opne, ni sna, ni jave, Lunine djece i srebrnih srpova.

14. NEPOSTOJEĆI OTOCI

Za vrelih ljeta, priviđenje, izranjaju lelujavi otoci nad koncem obzora.

U zbilji nema tih otoka. Morska jata tvrde da su to utvare palih kometa. Vrije od njih more i isparava pod onostranim arhipelagom. A iznad prolivenog srebra svađaju se duhovi.

Samotni kao svaka utvara.

Uz te otoke iz starih heksametara nije pristala nijedna lađa. Rastjerao ih je, odavno, izdajnik vjetar.